

: EKOLOGI GRUPPEN

Lena Brunsell, Landskapsarkitekt LAR/MSA

<http://www.upplandsvasby.se/2/samballautveckling-trafik-och-teknik/samballautveckling/ekosystemtjanster.html>

: EKOLOGI
GRUPPEN

ESTutvecklingsplan Upplands Väsby

- Vilket material har vi tagit fram?
- Hur förankras, och används, materialet?

: EKOLOGI
GRUPPEN

Vilket material har vi tagit fram?

: EKOLOGI
GRUPPEN

Strategier och metoder för ESTkartläggning

- val av ekosystemtjänster (ÖP-fokus)
- metodförslag
- strategier och effektmål

EKOLOGI
GRUPPEN

ESTkartläggning i Upplands Väsby kommun

- Kartläggning
- Kort beskrivning
- GIS-hänvisning

EKOLOGI
GRUPPEN

ESTkartläggning i Upplands Väsby kommun

Producerande	Reglerande	Kulturella
▪ Mat ▪ Material (olja och växtfiber) ▪ Energi (biobränslen) ▪ Dricksvatten ▪ Genetiska resurser ▪ Bakom kultur, modern och naturmoder	▪ Rening av vatten ▪ Biodiversitet ▪ Erosionsskydd ▪ Pollinering ▪ Reglering av skadedjur ▪ Rening av luft ▪ Klimatreglering ▪ Bullerreglering ▪ Kollapsbändring ▪ Fiskeriförvaltning ▪ Kollapsbändring	▪ Hälsa och fritidsupplevelser ▪ Turism ▪ Estetiska värden ▪ Sociala relationer ▪ Undervisning och kunskap ▪ Tysta områden ▪ Intellectuell och andlig inspiration ▪ Vetenskap och upptäckter
Understödjande		
▪ Biologisk mångfald ▪ Vattenkvalitet ▪ Näringskylar ▪ Jordbruksmark ▪ Färdvägar		

Kartlagda tjänster

EKOLOGI
GRUPPEN

Utvecklingsplan för EST i Upplands Väsby

- Sammanvägd prioritering EST
- Beskrivning av stadsdelar/grönområden
- Tematisk beskrivning
- Beskrivning av funktioner

EKOLOGI
GRUPPEN

Utvecklingsplan för EST i Upplands Väsby

Areella näringar	Vatten	Luft och klimat	Hälsa, upplevelser och kunskap	Biologisk mångfald
Mat (P) Material och energi (P) Genetiska resurser (P) Pollinerings (R) Reglering av skadedjur (R)	Dricksvatten (P) Födoresreglering (R) Rening av vatten (R) Erosionsskydd (R)	Rening av luft (R) Klimatreglering (R) Bulvårdämning (R)	Hälsa och fritidsupplevelser (K) Turism (K) Estetiska värden (K) Sociala relationer (K) Undervisning och kunskap (K) Trygga områden (K) Intellektuell och andlig inspiration (K)	Biologisk mångfald (U)

Tematisk indelning

Ekologi Gruppen

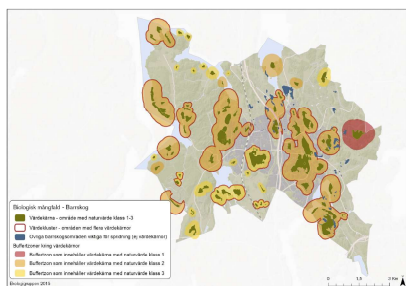
Tre exempel:

- Biologisk mångfald
- Luft och klimat
- Hälsa och upplevelser

Ekologi Gruppen

Exempel ESTkartläggning – Biologisk mångfald

Barrskog med höga naturvärden alt. viktiga för spridning

- Bef. Inventering
- Flygbild
- Spridningsanalys
- Buffertzoner
- "Ekologteorier"

Ekologi Gruppen

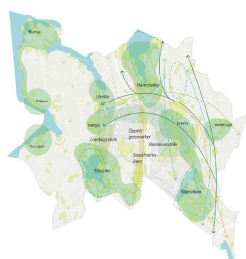
Exempel Strategi – Biologisk mångfald

Strategi 31: Arbeta med att anlägga viktiga strukturer för biologisk mångfald vid nyexploatering.

Effektmål: Ett program för grönytefaktor tas fram för Upplands Väsby kommun och används vid nyexploatering.

Ekologi Gruppen

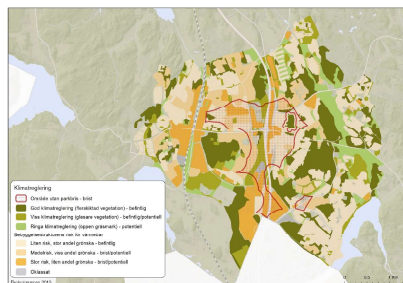
Exempel TEMA karta – Biologisk mångfald

- Värdekluster
- Värdekärnor
- Spridningslänkar

Ekologi Gruppen

Exempel ESTkartläggning – Luft och klimat

- Vegetationskartering
- Bebyggelseindelning
- Buffertzoner
- Förenklingar baserade på forskning

Temperaturreglering – tillgångar och riskområden

Ekologi Gruppen

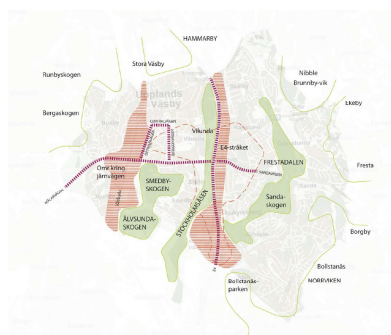
Exempel Strategi – Luft och klimat

Strategi 15: Behåll befintliga träd och plantera nya träd och annan växtlighet i områden där risk för lokala värmeöar finns.

Effektmål: I områden med risk för värmeöproblematik finns så stor mängd träd och annan växtlighet som platsens förutsättningar medger.

Ekologi Gruppen

Exempel TEMA karta – Luft och klimat

- Gröna lungor
- Bebyggda områden med utvecklingsbehov
- Vägar med behov

Ekologi Gruppen

Exempel ESTkartläggning – Hälsa och Upplevelser

- Bef. Sociotopinv.
- Intervjuer
- Platsbesök
- Bufferanalyser
- Forskning, praxis och kommunala beslut

Tillgångsanalys Omsorgsboenden

Ekologi Gruppen

Exempel Strategi – Hälsa och upplevelser

Strategi 23: Skapa och bevara gröna samlingspunkter på kommunnivå, stadsdelsnivå och områdesnivå.

Effektmål: Boende i Upplands Väsby upplever att de har god tillgång till gröna samlingspunkter för olika tillfällen.

Ekologi Gruppen

Exempel TEMA karta – Hälsa och upplevelser

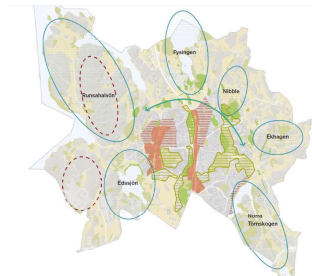
- Viktiga naturparker
- Tätortsnära rekreationsområden
- Skolnatur och omsorgsboenden
- Grönområden med utvecklingsp.
- Stort avstånd till parker
- Rekreativa stråk

Tårtorten

: EKOLOGI GRUPPEN

Utvecklingsplan för EST i Upplands Väsby

Utvecklingsplan för EST i Upplands Väsby

- Multifunktionsomr.
- grönt kapital
- gröna investeringsbehov
- prist pollinering/skadedjur
- värdekärnor
- spridningsomr.
- spridningslänk
- matproduktion

Ekologi Gruppen

Hur förankras, och används, materialet?

Ekologi Gruppen

Hur förankras, och används, materialet?

- Bred referensgrupp
- Väsby Stadsbyggnads- och hållbarhetsakademi
 - Kommunanställda och politiker
 - Frukostseminarier med externa föreläsare
- Stora samhällsutvecklingsforumet
 - Alla som jobbar med stadsplanering
 - Interna temaledare
- Lilla samhällsutvecklingsforumet
 - Chefer och strateger träffas och pratar om olika fokusområden
 - Interna temaledare
- Miljöplanerna lyfter det i alla sammanhang

Ekologi Gruppen

Hur förankras, och används, materialet?

- Externa föreläsningar skapar stolthet och uppmärksamhet.

PRESSMEDDELANDE 2016-07-28

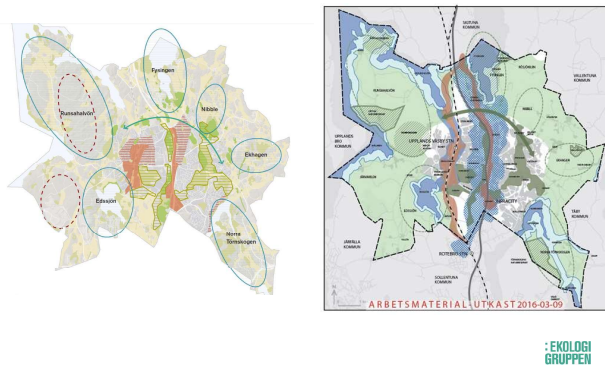
Föregångare på ekosystemtjänster toppar "Sveriges miljöbästa kommun"

Bland Sveriges miljöbästa kommuner finns föregångarna i arbetet med ekosystemtjänster. Fem av tio toppkommuner i "Sveriges miljöbästa kommun 2016" är också drivande i arbetet med ekosystemtjänster.

Upplands Väsby är 3:e miljöbästa kommun 2016

Ekologi Gruppen

Plan för ekosystemtjänster i ÖP

Integrering i ÖP exempel

Strategier för ekosystemtjänster

Strategi 6 Planera åtgärder som bidrar till en ökad infiltration av ytvatten till grundvattentäkter. Rena förorenat dagvatten innan infiltrering.

ÖP

Planeringsinriktning: Öka infiltration till grundvattentäkter genom åtgärder som även tar hänsyn till skydd mot föroreningar.

EKOLOGI
GRUPPEN

Detaljplan exempel Infracity

Ekosystemtjänster- tillgångar

Bollstanässkogen och Råbäcksskogen

tilhandahåller:

- **Klimatreglering**
 - god klimatreglering (flerskiktad vegetation)
- **Rening av luft**
 - befintliga områden för luftrening
- **Bulldämpning**
 - god bulldämpning (flerskiktad vegetation)
- **Hälsa och fritidsupplevelser**
 - parkområden för rekreation
 - Stadsparksparter
- **Estetiska värden**
 - artrikedom
- **Tysta områden**
 - befintligt område som upplevs tyst (Bollstanässkogen)
- **Sociala relationer**
 - mötesplats (Bollstanässkogen)
- **Undervisning och kunskap**
 - tillgång till skolornatur (fisk på andra sidan Råbäcksskogen)

EKOLOGI
GRUPPEN

Detaljplan exempel Infracity

Ekosystemtjänster- brister och utmaningar

- **Bulldämpning**
 - liten bulldämpning (pga hög och tät bebyggelse med mycket hårdgjord mark)
- **Flödesreglering**
 - birstområde för vattenrening (pga bebyggelse med stor andel hårdgjord mark)
- **Klimatreglering**
 - stor risk för lokala värmeöar
- **Rening av luft**
 - Vegetation för rening av luft saknas
- **Hälsa och fritidsupplevelser**
 - brist på kvarterspark
- **Dricksvatten**
 - vattenskydds- och tillränningsområde
- **Rening av vatten**
 - birstområde för infiltration (stor andel hårdgjord mark)
 - hög sårbarhet för grundvatten (sårbarhet för förorening)

Klimatreglering

- Område utan parkbris - lokal
- God klimatreglering (flerskiktad vegetation) - befintlig
- Viss klimatreglering (glänsande vegetation) - befintlig/potentiell
- Ringa klimatreglering (öppen gräsmark) - potentiell

Bebyggelsestrukturernas risk för värmeöar

- Liten risk, stor andel grönska - befintlig
- Medelsrisk, viss andel grönska - birstpotentiell
- Stor risk, liten andel grönska - birstpotentiell
- Oklassat

EKOLOGI
GRUPPEN

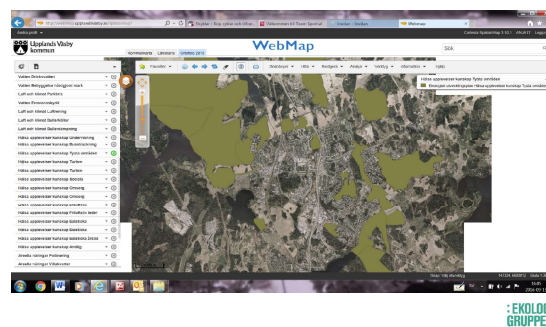
Hur möter vi upp dessa utmaningar?

Grönytefaktor för allmän platsmark
c/o City projekt

Hur förankras, och används, materialet?

- Bra GIS-material en nyckel till användning

Hur förankras, och används, materialet? Arbetet börjar nu....

: EKOLOGI GRUPPEN

Lena Brunsell, Landskapsarkitekt LAR/MSA
lana.brunsell@ekologigruppen.se
08-525 201 15